Debreczen, 1893. XX. évfolyam 97. sz. Kedd, április 25.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 „ — „
Negyedévre 2 „ 50 „
Egy hóra 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Szerkesztőség: Széchényi-utcza 1762. sz.

Kiadóhivatal: Széchényi-utcza 1761 sz

Hirdetések a legmérsékeltebb árszámitás mellett vétetnek fel.

KÖNYV TÁR

Kis okok, nagy gondok.

Debreczen, április 24.

A tanitói fizetésekről szóló törvényjavaslat ma tárgyalásra került a képviselőházban. Az, amit e javaslat a népképzőkért tesz, nem sok; de az alap egy egészséges fejlődéshez a jövőre nézve adva van benne. Tudjuk, miről van szó. Az országban számos tanitóproletárságunk van, amely az elégtelen dijazás folytán szakadatlanul anyagi gondokkal küzd.

A legkevesebb, amit a tanitói kar az államtól derék hivatási tevékenysége fejében követelhet, az, hogy legalább a nélkülözésektől mentse meg őket az állam. A népiskolai ügy nálunk csak kis részében van állami körben; a felekezetek és községek tartják fenn és kezelik a népiskolák tulnyomó többségét. A felekezetek és községek törvény által kötelezendők tehát, hogy adják meg tanitóiknak fizetésképen a megélhetési minimumot.

Az emlitett törvényjavaslatnak ez is a czélja. Minimumok épen szabad-lakáson és egy negyed hold kerten kivül 300 frt fizetés van benne megállapitva. Ez persze nem sok, sőt a legtöbb esetben határozottan kevés. De mégis kezdet, amely ezenfelül sok ezer tanitónak megkönnyiti az eddigi gondteljes megélhetést.

A javaslat értelmében az államnak kell a hiányzó összeget pótolni oly iskolákban, melyekben a törvény kihirdetése után 6 hónap alatt a fizetés nem emeltetett fel arra a minimumra. Ez mindjárt 600.000 frtnyi évi több kiadást okoz az állampénztárnak, amihez a szintén ezen törvényben s ipulált ötödéves pótlékok által további 200.000 forint kiadás járul minden ötödik esztendőben. Tehát már 10 esztendő mulva évenkint egy millió forintra rug a többszükséglet.

E szerint az állampénztárnak állandó s jelentékenyen nagyobb megterheléséről van szó, tehát oly dologról, mely a legnagyobb elővigyázatot követeli. A szabadelvüpárt egy része azt kivánja, hogy a fizetési minimum 400 frtra emeltessék. Persze óhajtandó lenne, ha ezt a kivánatot pénzügyi veszedelmek nélkül meg valósitani lehetne. De e pillanatban, fájdalom! nem vagyunk abban a helyzetben. A pénzügyi megerősödés müvét nem szabad semmi, még oly tiszteletre méltó buzgalom által sem koczkáztatni. Ezért kötötte magára nézve gróf Csáky a 300 frtos minimum változatlan elfogadásához a kabinet-kérdést a szabadelvükörben.

Ezzel szemben a szabadelvü pártra nézve többé nem lehet helye a habozásnak. Bármily fontos legyen is a tanitók sorsa, amiatt most nem szabad megingatni a kultuszminiszter parlamenti állását. Ne feledjék, hogy Csáky gróf az egyházpolitikai viszály előterében áll s hogy az ő állásán ejtett minden kár egyuttal a szabadelvü álláspont gyöngitését jelenti. Meg vagyunk győződve, hogy a szabadelvüpárt nem fogja Róma malmára hajtani a vizet s e meggyőződésünkben azt a várakozást fejezzük ki, hogy gróf Csáky nem fog abba a helyzetbe jutni, hogy tárczakérdést kelljen felvetnie. A Vatikán ujongna, ha ez a javaslat megingatná Csáky gróf állását, jóllehet a tanitói fizetésnek semmi köze sincs az egyházpolitikai kérdéshez.

A közoktatásügyi miniszternek tökéletes igaza van a fizetési minimum pontjában; de ha nem lenne is, a szabadelvü pártra nézve annak a mozzanatnak kell mérvadónak lennie, hogy ugyanaz a miniszter birja a vallásügyi tárczát is. Valóban a klerikális reakczió diadala lenne, ha eltávolithatnák ezt az államférfit, kinek távozása a kormányból rossz jel lenne az egyházpolitikai viszály kimenetelére.

— **Országgyülés** (April 25.) Az általános politikai frazeologia zsilipei ismét megnyiltak ma, midőn a harmadik budgetvita, az appropczionális vita, megindult A költségvetési törvényjavaslat tárgyalásánál ugyanis a kormány iránti bizalmatlanság kérdését veti föl rendesen az ellenzék. Ma Helfy Ignácz, Horánszky Nándor, Holló Lajos és Szacvay Sándor mondották el a chablonszerü fölszólalásokat. Vekerle Sándor miniszterelnök nagy szabásu szónoklatban méltatta e beszédeket s a szabadelvüpárt élénk tetszésétől kisérve védelmezte a kormány politikáját. Azok a megczáfolhatatlan igazságok, melyeknek egyszerü, nemes formában adott kifejezést, nem

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Boros asztalok.

Tisztelet a boros asztaloknak,
Tisztelet és nem kárhoztatás!
Feletük hajh, szebb napok ragyognak,
Világuk egy jobb világ — csodás!

Menj el bár a bölcsőtől a sirig:
Hazugság vesz mindenütt körül.
Itt a szivek átkos zárja nyilik,
Igaz szónak lelked itt örül.

Járj be minden földet: az embernek
Ember a legnagyobb ellene,
Itt mindenki ártatlan, mint gyermek
S jó barát, hogy jobb se kellene.

Künn az élet, mint bús téli tájék.
Lelkesedni hol van hő kebel?
A szivekben itt meleg világ ég,
Nem borúl rá hideg hólepel.

Künn az élet, mint viharzó tenger;
Fájdalom, bú mindenik hab ott.
Itt a hüllám vad csapása nem ver:
Tiszta kék ég villant rád napot.

Azt mondják, hogy ez az igaz szó, meg
Igaz barát, lánglelkesedés
S öröm elhagy, mámorral oszol meg?
Mint a köd, csak semmiségbe vész?

Jó, legyen csak mámorszülte álom
Ez a világ! mégis boldogit.
Való- mását hogyha nem találom:
Mért ne lennék perczig boldog itt?

Óh e nyájas körben nem sajognak
Bánat, közöny, gyülölség, csalás.
Tisztelet a boros asztaloknak,
Tisztelet és nem: kárhoztatás.

Jánossy Zoltán,

Gondolatok.

Irta. **Zalai Márk.**

Mit ér a hegedü vonó nélkül? Mit ér, mind a kettő gyanta nélkül? És mit ér végre a kifogástalan hegedü, nyirettyü és gyanta jó kedv és müvész nélkül?

Félintézkedések gyakran a semminél is rosszabbak, mert a jobb sorsra érdemes eröket czél nélkül elkoptatják és lejáratják.

*

Némely oszlop ugy néz ki messziről, mintha márványból vagy gránitból volna faragva de ha közelebbről megtekintjük, látjuk, hogy csak közönséges vályog mely vakolattal be van vonva és ügyesen be van mázolva.

*

Az a sok kávé, thea, cognak, dohány, morphium stb. rongált egészségünket és kedélyünket egy ideig foltozza, de helyre nem állitja. Radikális gyógyitás csak akkor áll be, ha a természet rendjéhez visszatérve normális életmódot folytatunk. Addig addig foltozgatjuk egészségünket, mig a bőr a foltot nem állja.

*

Ha meg akarsz gazdagodni, kacsingass egyik szemeddel arra, a ki sokat keres, a másikkal meg arra, ki keveset fogyaszt. Ezen keresztjel alatt biztos a győzelmed.

*

A világ háztartásában a véletlen nagy szerepet játszik. Sok felfedezés és találmány számos háboru lefolyása mely a világ haladására és átalakulására nagy befolyással birt, nagyobbára a véletlennek köszönhető.

De akármily nagy szerep jutott a véletlen esélyeknek, a világ előbbre mozditásában, hasonlithatatlanul nagyobb és intensivebb hatása van a véletlennek a világ stagnálására, visszafejlődésére és hanyatlására.

Mily gyors és vidám tempóban folynának a világ ügyei, az eszményi egyenlőség, szabadság és testvériség megvalósitása felé, ha mindenkor mindenki a maga idejében a maga helyén lett volna és a merő véletlen nem forgatná és

tévesztették el hatásukat még az ellenzék előtt sem: a szabadelvüpártot pedig tölvillanyozta a szónoklat s különösen midőn az egyházpolitikai reformok némelyikének legközelebbi beterjesztését kilátásba helyezte, valóságos tüntetés tört ki a miniszterelnök mellett.

— **Belföldi hirek.** (Katholikus nagygyülést) tartottak Komárom mellett, melyen a polgári házasság, az általános vallásszabadság, a zsidók reczepcziója, a katholikus autonomia került megvitatásra, s mindenik kérdésben a nagygyülés egyhangu határozatokat hozott, melyeket a kormány és a törvényhozás elé fognak terjeszteni. — (A király) tegnap délelőtt a közegészségügyi kongresszus küldöttségét fogadta s kijelentette, hogy a kongreszus védnökségét örömmel elvállalja és a védnökhelyettes személye felől később fog határozni. — (Hevesmegye) tegnapi látogatott közgyülésében az egyházpolitikai kérdés tárgyaltatván, Babocsay Sándor függetlenségi párti inditványa fogadtatott el, a mely szerint a megye a főváros átiratában foglaltakat melegen pártolja és a kormány egyházpolitikai programmját magáévá teszi és e mellett az országgyüléshez felir. — (Ő Felsége) az eddig magyar levélkisérétében küldetni szokott 50 arany helyett, német levélben 200 koronát küldetett a Hoffzahlamt által a budapesti virágkiállitás „király-dijjául.“

— **A német császár a pápánál.** A római ünnepeknek legnevezetesebb momentuma a német császárnak a Vatikánban való látogatása volt. A pusztán udvariasságból történt látogatásnak nagyobb politikai következményei is lehetnek, olyanok, melyeket a diplomáczia a maga utjánmódján talán nem érhetett volna el, melyeknek azonban a közvetlenséggel tele császár személyes töllépése volt a kezdeményezőjük. A látogatás azoknak a formaságoknak szigoru megtartásával történt, melyeket a Vatikán a Quirinál protestáns vendégei elé szab, ha megakarják látogatni a pápát. A császár nem egyenesen a Quirinálból ment a Vaticánba, hanem a pápai udvarnál akkreditált porosz követ palotájából, még pedig Berlinből hozott német udvari kocsin. Az a kis követségi palota a német területet szimbolizálta s a Vatikán Vilmos császárt úgy fogadhatta, mint aki nem a Quirinálból, hanem egyenesen a maga birodalmából látogat

keverné az emberi viszonyokat és helyzeteket mint a játékos a kártyákat!...

*

Ha fiad gyenge képességénél fogva azt a rengeteg tudományt, mit neki az iskolában sok tudós professor feltálal, meg nem emésztheti, ne aggódjál, gondolj csak arra a sok tál ételt gyomorrontás nélkül elfogyasztani, és arra a paraszttálra, mely egymaga is képes 10—15 tagból álló családot erőben egészségben vidáman fenn tartani.

Egy parányi hajlamot ha látsz benne egy tárgy iránt, azt fejleszd ki tökéletesen és meglátod, többre viszi avval az egygyel, mint sok más, ki százban is kontárkodik.

*

A jellem fejlődik a barátság kellemes melegágyában, megizmosodik a közömbösség langyos légkörében és megaczélosodik az ellenség tüzes kohójában. Mig a barátság jóindulata mindent helyesel, a közönyösség mindent tür és elnéz, addig az ellenség ócsárlása és korholása mindarra figyelmeztet, hogy mit kell nem tenni, és mit kell el nem mulasztani.

*

Azok a megcsontosodott chablonok és az üres formalitásokhoz kötött bureaukratismus békót raknak lábainkra melyek előhaladásunkban folyton gátolnak. Ezer meg ezer embert beszoritanak ugyanazon Prokrustes-ágyba. Ha hosszabb, levágják nem a lábát, hanem a a szárnyát. És ha rövidebb, kinyujtják -- az eszét.

---

hozzá. Ugyanez éjjel a kapitoliumon, közvetlenül a tüzoltóság helyiségei mellett egy nagy petárda robbant fel, erős durranással. Több ablak bezuzódott és egy oszlop talapzata megrongálódott.

Tanügyünk.

Debreczen, 1893. április 25.

(K. Zs.) A természet törvénye: haladás. Ha van a társadalmi életben egy pont, a mely folytonos haladást, tökéletesedést és gyarapodást igényel, ugy az bizonyára a tanügy, a népoktatás és a népnevelés, a mely megálapodást nem tür, nem ismer, mert a megállapodás itt annyi, mint: maradiság. Debreczen sz. kir. város tanügye a kisdedóvóktól kezdve fölfelé a legmagasabb fakultásig az utolsó evtizedben nagy lendületet nyert: a javulás a haladás és gyarapodás mutatkozik minden lépten-nyomon.

És ezen haladás annál örvendetesebb, annál méltányolóbb, a mennyiben ezt a város saját erejéből, a felekezetek saját áldozataikból virágoztatták fel és felvirágoztatásán folyton fáradoznak.

De ez nem is lehet másképp.

Egy oly heterogén felekezetü államban, mint Magyarország, a hol a nép- és közoktatásügy nagyobbára a felekezetek és municipiumok kezében van, ott a társadalomnak kell közremüködnie, az érdekeltséget folyton szitnia a tanügy, a közmivelődési intézmények iránt.

Debreczen sz. kir. város soha sem mutatkozott szükkeblünek, valahányszor közmivelődéséről, humanus intézményeiről volt szó. De Debreczen város nemes közönsége sem zárkózott el soha az áldozatok hozatala elől, valahányszor tanügyről, közmivelődésről volt szó.

Csak lelkes kezdeményező legyen, a ki az ügyet magáévá tegye és az érdeklődést tudja folyton ébren tartani és a siker több, mint biztos.

Ime, féléve sem mult, hogy a „Gönczy tanitó egyesület“ szerény, nehány tanférfiuból megalakult és az ma 400 tagot számlál. Van ott orvos, ügyvéd, pap, kereskedő, iparos, földmives, tanitó és akadémiai, collegiumi, meg egyetemi tanár is: a nemes ügy, a czél, a közös akarat: tanügyünk felvirágoztatása össze hozta őket.

Ezen egyesület egyik felolvasó ülésén értekezett Zalai Márk ker. ak. tanár, a nőiparoktatás szükséges voltáról

Az eszme termékeny talajra esett, visszhangra talált. A jótékony nőegylet lelkes vezetői és a ker. tanfelügyelő felkarolták az ügyet és ma már a megoldás stádiumában van.

Lesz Debreczennek női ipariskolája női iparágak szaktanfolyamaival.

Ugyancsak a „Gönczy egylet“ megpendittette az „Országos tanszerkiállitás“ üdvös eszméjét is.

Ha felfo juk, hogy iskoláink tanszerei a legtarkább képét nyujtják a tanszerek különféleségét illetőleg ha fontolóra vesszük, hogy iskoláink nagyobb része még a legprimitivebb tanszerekkel vannak ellátva, a mely körülmény a tansikert és tanczélt nagyon is problematikussá teszi. Hisz régi igazság, hogy a jóczél eléréséhez jó eszköz is kell.

A „tanszerkiállitás“ lesz hivatva a kisdedóvó tanszereitől kezdve a legmagasabb foku tanintézetig bemutatni a tanszerek mezején mindazt, a mi a legjobb a legsikerültebb.

Ezen kiállitás lesz hivatva irányt adni az iskola tentartóknak, hogy miként? milyen szerekkel? lássák el intézeteiket. A mily mértékben haladt az utolsó decenniumban a tanügy, azzal párhuzamban tökéletesedtek a tanszerek is.

A kiállitott különféle tanszerek egyes csoportjai láthatóvá és szemlélhetővé fogják ezt tenni nemcsak a szakembereknek h nem az iskolafentartó nem tanférfiaknak is.

A létesitendő női ipartanfolyamnak is nagy hasznára lesz ezen kiállitás, a mennyiben ezen kiállitáson több ily ipariskola kerete, terve, szervezete láthatóvá lesz.

*

A nyár — a két havi vakáczió, élénk, hasznos mozgalmat igér Debreczennek. Kiszoritja az uborka — és kanikulai unalmas szezont a kalendáriumból, e helyett ünnepély—ünnepélyt fog érni. — A Gönczy-egylet megnyitja tanszermuzeumát és otthonát. A kir áll. főreáliskola felavatja uj palotáját; ugyanezt teszi a kereskedelmi társulat akadémiájával. — Mindkét intézet disze Debreczennek monumentális épületeikkel. A deákok és a protestáns tanárok országos congressusokat itt tartják meg. Az országos tanitók árvaháza akkor rakja le alapkövét, megnyilik a nőipariskola tanfolyama; végre az országos tanszerkiállitás megnyitása. Mindezek koronája pedig a vallás és közoktatásügyi miniszter látogatása lesz, mely kilátásba van helyezve

Papirszeletek.

(A „Próbaházasság. — Sándor király. — Urányi, Olay. — Jókai jubileum. — Minimum és maximum. — Török Irma. — A Károly Gyula esetek. — Bokross Elek. —)

Imé, a mi szinházunk igazgatója csakugyan lefőzte a közös hadügyminiszteriumot.

Ha elrontották a próbaházasságát hát müsorra keritette a házasság próbáját.

Ehhez nem kell katonai zenekar, elég ehhez — mondja a „Szegény Jonathán“ — „a családi zenekar“ is.

Kivánjuk az igazgató urnak, hogy e zenekarban minél tovább maradjon meg karmesternek!

*

A kis Sándor király már gyermek korában ugy cselekszik, mintha Nagy Sándornak készülne.

Mire felnő nagy Sándorrá, csak akkorra ne váljék ismét kis Sándorkává.

— „Légy jobb apádnál“ — ez a közmondás legyen a jelszava, melyet különben nem is lész valami nehéz dolog megfogadni.

*

Urányi visszavonta a parlament diákjainak ellenőrzését czélzó katalógus — inditványát.

— „Nem akarok Olay-at önteni a szalmatüzre“ szólt és tőn, a miként beszéle

*

Azt mondják, hogy a magyar nemzet hálája nagyjai iránt különösen a temetések alkalmával szokott nyilvánulni.

A Jókai Mór jubileuma másról tanuskodik.

Meg kell azt ülnünk, de fényesen!

S ha Jókai Mór — a ki betegeskedik — nem is ülhet vasutra minden vidéki város kedveért, — képzelete (a melynél tovább és gyorsabban e világon még nem utazik semmi) kétségtelenül itt lesz körünkben.

Oly szép is az az 50 éves jubileum! Jele ugyan annak, hogy ez az arany ember Jókai Mór ugyan már nem uj földesúr a magyar szellemi munka terén, de mindenesetre a szellem magyar nábobja.

Tebát „jubilate, amen!“

*

— „Sokkal kellemesebb“ — monologizál egy honatya — „tanácskozni a képviselői fizetések maximumáról, mint a tanitók fizetésének minimuma felől!“

Az a maximum egyszer már maxima a képviselő urak előtt!

*

„Törököt fogtam“ szólt Leszkay igazgató, a mikor Török Irmát végre megnyerte vendégszereplésre. „Törököt fogtam“ — folytatja — „de fájdalom, el kell eresztenem!“

E helyett rendez bucsu előadásokat oly tagokkal is, a kiket már akkor találtunk siratni valóknak, a mikor — bemutatkoztak!

*

Egy eredesből közlegény lett,
Csodával e dolog fölér!
De még ritkábban lőn e korban
Tábornokokból — hadvezér!

*

Az érdemed hijába bokros,
Mivel más párt jelese Bokross,
Az ellenzék lesz tőle — bokros!

G—ne

Az ügyvédi kamara jelentése.

Debreczen, április 25.

A debreczeni ügyvédi kamara 1892. évi jelentését a napokban kaptuk, de csak most közölhetjük belőle a következőket:

Érkezett 1873 beadvány, ebből 1227 drb ülésben, a többi ülésen kivül intéztetett el; hátrány nincs. — 1891-ben be volt jegyezve 215 ügyvéd s 50 jelölt, — 1892-ben bejegyeztetett, 18 ügyvéd, — 21 jelölt, — maradt mult év végén 218 ügyvéd s 48 jelölt.

Hangsulyozza a jelentés az általános polgári törvény könyv mielőbbi elkészitésének s életbeléptetésének szükségességét, mi ugy a jogélet egysége, mint a jogkereső közönség bizalmára nézve nagy fontossággal bir. — Tagadhatlan, hogy a Curia sem képes minden körülmények között megóvni s szigoruan keresztül vinni a jogiegyöntetüséget, mert a felfogások módosulása, — a jogi tudományok előhaladása folytán gyakran kénytelen hozni korábbi döntvényeivel ellenkező elvi határozatokat is. — Rendszeres törvény-könyv mellett ez lehetetlenné válik, mert azt minden forum respectálni lesz köteles. Mindenek felett sürgős a kötelmi jog szabályozása. Örömmel üdvözli a jelentés az örökösödési s családjognak valóban szabadelvü alapokon való rendezését, mi a már kész javaslatokban contemplálva van, — s különösen óhajtja, hogy az egységes házassági jog megteremtése mielőbb keresztül vitessék.

Az ügyvédi rendtartás módositását czélzó javaslat törvénynyé válása üdvös lesz az ügyvédi karra, mindemellett azonban — büntetőjogi sanctiók hiányában a zugirászat eltojtható nem lesz. — A telekkönyvi ügyek nagy fontosságát s bonyodalmas voltuknál fogva ügyvédi ellenjegyzés kényszere alá volnának helyezendők. — Ennek két irányu gyakorlati haszna volna: a zugirászat melynek terét kiválólag a telekkönyvi dolgok képezik, mindenesetre szükebb körre korlátoztatnék, mástelől pedig épen ennek folytán az óriási zavarok, melyek a mai telekkönyvi bejegyzések közben nap nap után fokozódnak elhárittatnának. *)

A jogtalan leletezés meggátlása czéljából bizony üdvös intézkedés volna az értesitési rendszer behozatala, mely anélkül, hogy a kincstár érdekét csorbitaná, — mindenesetre sok, — nemritkán alaptalan zaklatástól mentené meg az ügyvédi kart. — Ilyes üdvös intézkedések, hogy tétetnek — annál inkább hiszi a kamara, minthogy az igazságügyminisztert lépten nyomon olyan embernek tapasztalja, ki az ügyvédet az igazságszolgáltatásnak a bíróval egyenrangú faktoraként tekinti.

A kir. táblák decentralizácziójáról s közelebbről a debreczeni kir. tábláról csak jót mondhat a jelentés még a rövid két év tapasztalatai alapján is. A jó igazságszolgáltatás elengedhetlen kelléke: a gyors ügymenet meg van valósitva a táblánál, — anélkül, hogy ez az alaposság rovására esnék. A felügyelet közvetlensége sem kis mértékben járul a kezelés s ügyvitel mind rendszeresebbé tételéhez.

Hogy pedig a gyorsaság még teljesebbé váljék — a legtöbb itélőszék biráinak száma, tekintettel a tulhalmazottságra — megszaporitandó volna.

A gyorsitott ügymenet a Debreczeni törvényszék által üzött rövid terminusokban s a kiadományozásban a legteljesebben érvényre jut, a debreczeni járásbiróság azonban tulhalmozottsága folytán nem képes követni a törvényszék gyorsaságát; a honnan actuálissá vált régóta s most már elodázhatlan szükséget is képez a debreczen vidéki jbiróság létesitése, mi a csekély ügyforgalmu s felesleges derecskei járásbiróság megszüntetése, illetve beolvasztása által ugy szólván minden költség többlet nélkül keresztül vihető; emellett a közvetlenebb felügyelet előnyei is jobban érvényesülnének, mint igy távolból gyakorolva. — Városunk specziális érdeke s az igazságügyi közérdek e tekintetben csakugyan teljesen is fedik egymást. (b. b.)

*) Szó a mi szó, itt az ügyvédi kényszer nem az ügyvédi karnak speciális érdeke a munkadijak kétségtelen szaporitása czéljából, — hanem sokkal magasabb közérdek forog itt szóban, t. i. a telekkönyvek megbizhatósága, mi az ingatlan forgalomra végtelenül fontos. (Rov. v.)

Vegyes hirek.

* **Tűz mindenfelé** Nagy Kanizsáról irják hogy ott orkánszerü vihar közepette vasárnap délután három órakor a város keleti részén fekvő csordás utczában tüz támadt és pár percz mulva három utczában égett. A vészre óriási rémület támadt. Mindenki lázas munkával sietett a mentéshez. A tüzoltóság, a gyalog honvédség emberfeletti munkát végeztek, dicséretesen buzgólkodtak a vész elfojtásában a polgári és középkereskedelmi iskolák növendékei is. Estig sikerült a tüzet lokalizálni. Harmincz épület és három ember elégett. Megjegyzendő, hogy már napok óta jeleztek fenyegető levelek tüzveszedelmet: de a melynek keletkezését eddig kideriteni nem sikerült. Aradon tegnap hajnali 3 óra felé az államvasutak pályaudvarában nagy tüzvész dühöngött. Az indóház hosszu előcsarnoka és több teherszállitó kocsi leégett. Hogy a tüz lokalizáltatott, egyedül a helyőrségből kivonult 2 század katonaság megfeszitett mentési munkálatának köszönhető. A kár 15,000 frtra tehető.

Helyi hirek

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartatnak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felekneh felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnaponként, d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirda hivatalnál, április 2-ára: változó felhőzet, éjjeli fagy, keleten csapadék.

Séta hangverseny a Margit fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

April. 30. d. e. 11 ó. Iparos ifj. betegsegélyző pénztárának alakulása az Iparos körben.

Május 2. Alsó-szabolcsi tiszai ármentesitő társulat közgyülése délután a városházán.

Május 6. A debr. ker. ifjak dalkörének estélye a Margit fürdőben.

Május 6—14. Kereskedelmi akadémia növendékeinek tanulmány-utja

Junius 25 Az iparos-kör jubileuma.

— **Hűtlen tavasz.** Szent-György napja táján kezdődik a „hivatalos“ tavasz Nekünk azonban eszünkbe jut a derék és vitéz Szent György lovag, a ki körülbelül ilyen — téli napon oszthatta meg köpenyegét az utfélen fetrengő szegény Lázárral. Mert holmi enyhe téli napon a szép cselekedet nem járt volna valami erős elhatározással, s a derék lovag sem érte volna meg a szent czim taksa nélküli adományozását. Tessék csak most köpönyeget osztogatni, a mikor az irgalom 1893-ik esztendejének tavaszán fütött kupéban tettünk éjjeli utazást Budapest és Debreczen között! Köpönyeg kell most nem csupán a politikusoknak, hogy ki s beforgathassák, de mindenkinek s valóban kivánatosnak találnók, hogy a debreczeni ipar és kereskedelmi bank példát venne nem Szent György napjától, de köpenyeg megosztó Szent György lovagtól s kinek-kinek visszaszolgáltatná a — meteorologiai ismeretekkel nem számitva — becsapott lebernyegeket. Csak ugy, az „Isten nevében,“ mert ez a zord tavasz hütlen egy tavasz. Hütlen önmagához, hütlen a még kopáran busongó ligetekhez, a zord széltől bolygatott erdőkhöz, hófedte bérczekhez, kikeletről döngicsélő méhekhez és poéta-herékhez, de különösen hütlen az orrokhoz és végül a dalos madarakhoz. Az orrokhoz, a melyek bőven osztogattatnak ugyan a hivatalos helyiségekben, s annál kevéssé kárpótolhatnak az áprilisban már szokás szerint esedékessé váló ibolya-illetékek kiszolgáltatása által és — ismételjük — hütlen ez a tavasz a madarakhoz, a melyeknek „ez a rideg klima nem elemük.“ Szól a fürge frakkos gigerli, a fecske, a ki — vivótőrhöz nem értvén — egyszerüen nyilalni szokott? Eresz alatt nem fészkel a fecske, fecském nem repül senkinek az ablakára s még kevéssé viszi el bárkinek is a „levelecském“ és ugy elrepült ősszel keletre, hogy ilyen hütlen tavasszal mind hiába várjuk vissza a fészkére. Mondják, hogy a gólya csak jelentkezik egyes helyeken, de rajta is sokszor megesik, hogy nem oda száll le, a hová illedelemmel megszállhatna. Ennek is ez a bo- [illegible] — a hirlapiróhoz is hütelen leend, mert valószinü, hogy mire ezen a kikelet zordansága ellen kikelő sorok megjelennek, olyan mosolygó tavaszi nap pendertl, mint a milyen szél és hóvihar kerekedett volt a minapában „lapunk zártakor“, a mikor pedig tulcsorduló szivvel irtam hymnust tavaszi verőfényről, ibolyáról és dalos madárról . . . (g—ne).

— **A főreáliskola** épületének készitésével a vállalkozók szépen haladnak. A hatvanutczai szárny udvari homlokzata már az első emeletig készen van és keresetlen de jó izlésü formáival kellemes hatást gyakorol a szemlélőre. A mult héten már elkezdték disziteni a hatvan-utczai szárny főhomlokzatát is. Most még a második emelet diszitésével sem készültek el egészen; de azért, a mint az állványokat elszedegetik és a mint a főhomlokzat képe kezd kibontakozni a néző szeme előtt: már most is látható, hogy városunkban ma még aligha találnánk ennél szebb épületet. Most már sokan még azok közül is, a kik mindig azt mondogatták, hogy jó helyen lesz ott a reáliskola épülete, kezdik belátni, hogy biz az sokkal többet érne benn a város belső részében, a piacz szomszédságában s hogy csakis a piaczon, vagy a főutczán volna hozzá méltó helyen. A diszes épület szemlélésekor — azt hisszük — mindig csak elismeréssel fogják emlegetni ugy a tervezőt Meixner Károly budapesti müépitészt, valamint Tóth Kálmán és ifju Barcsay Miklós épitési fővállalkozókat.

— **Meghivás.** A Gönczy-egyesület központ bizottsága által tanszerkiállitás tárgyában tanulmányozásra és a rendezésre illetékes tényezőkkel érintkezésre kiküldött szakbizottságnak szerdán f. hó 26-án d. u. 5 órakor az ipariskola igazgatósági irodában (collegium udvar földszint) tartandó ülésén a tagok szives megjelenését tisztelettel kérem. Debreczen, 1890. April 24-én. Eötvös Károly Lajos közp. biz. elnök.

— **Emlék album a tüzkárosok javára.** Az „Otthon“ irói s hirlapiróinak nemes emberbaráti szervezete enyhiteni akar a tüzkárok által sujtott szerencsétlen honfitársaink nyomorán. E czélból emlék **album** kiadását határozta el az „Otthon“ köre, s a szerkesztéssel megbizta Porzsolt Kálmán, Dr Sziklay János és Szomaházi István kitünő tollu iróinkat. — A szerkesztőség körlevélben hivta fel ugy a fővárosi, mint a vidéki irótársakat, hogy akár verses, akár prózai müveikkel járuljanak a szerkesztendő emlék album anyagának gyarapitásához, s müveiket május 1-ig a szerkesztéssel megbizottak kezeihez juttassák el.

— **A rendőrség figyelmébe!** A vadcsempészet és tilos időben való vadárulás megakadályozása végett — irja a „Vadászlap“ mint — azt lapunk mult évi folyama 32-dik számában már emlitettük: egyesületünk elnöksége a fővárosi kir. államrendőrség hathatós támogatását kérte ki. Mint a t. szaktársakkal most örömmel tudathatjuk, ezen megkeresésünk kedvező elintézésben részesült. Dr. Sélley államrendőrségi főkapitány még 1892. évi 10943 szám alatt erélyes rendeletet bocsátott ki ezen ügyben, kötelességévé tévén a kerületek vezetésével megbizott összes rendőrkapitányok, illetve rendőrtanácsosoknak, hogy a vadászati kihágások tárgyában tett feljelentésekről külön jegyzéket vezetve, azt kimutatás alakjában minden 3 hónap után hozzá felterjesszék. A főkapitány ezen rendeletét a belügyminisztérium is jóváhagyta. Hogy ily erélyes fellépés előbb-utóbb mégis csak meg fogja hozni az óhajtott sikert: a fölött nem lehet kétség, valamint a fölött sem, hogy a derék főkapitánynak ezen korrekt intézkedése és a vadászati ügy iránt tanusitott finom érzéke a vadászközönség legmelegebb elismerésére tarthat igényt.

— **Az országos vásár** ma d. e. a marhavásárral véget ért. Nagy kinálat volt minden áruczikkben, de annál kissebb a kereslet s a vásárt mindenesetre befolyásolta a kedvezőtlen időjárás. A városnak a vásár s a lóversenyek élénk képet kölcsönöztek az utóbbi napok alatt [illegible] rében levő bárányhoz illő nyugodalmas állapotát.

— **Nagy hangverseny jótékonyczélra.** A helyben állomásozó cs. és kir. 39. gyalogezred katonazenekara által a hazai tüzkárosultak fölsegélésére nagy hangversenyt rendez. A hangverseny Czapek Péter karmester vezetése mellett, május 4-én este 8 órakor veszi kezdetét s az Arany-Bika dísztermében tartatik meg. Bővebbet a hangversenyre vonatkozólag közelebb hozunk s megemlitjük, hogy a müsorban szerepelni fognak Beethoven, a „Prometheus“ nyitánynyal Liszt, Hajdu, Szabados, a „Viorá“-val sat. Egyszóval a legélvezetesebb hangversenyre számithatnunk. A helyárak a symphoniai hangversenyeknél szokottak lesznek.

— **Halálozás.** A szabolcsvármegyei Gencsyek egyik tagja, ki a vidéki társadalmi életben sokat emlegetett névvel birt, hunyt el tegnap Debreczenben Gencsy György, a kálvinista nyirség egykori földbirtokosa, a ki a vidám férfitársaságokban, a sportok és mulatságok kedvelője volt, életben a régi magyar nemesi vendégszeretetet akarta visszavarázsolni és élete delén tért nyugodni őseihez, a kiknek életnézetét jószivben és bőkezüségében örökölte. Haláláról az előkelő rokonságu család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Gencsy Ferenczné született Weresmarthy Borbála, mint édes anya, továbbá testvérei Gencsy Béla, nejével Patay Margittal s gyermekeivel: Gencsy Ida férjezett Sárközy Aurélné férjével s gyermekeivel: Gencsy Etelka férjezett Gencsy Albertné férjével gyermekeivel bánatos szivvel tudatják a szeretett fiu-; testvér, sógor és nagybátya Gencsy és Érmihályfalvi Gencsy Györgynek folyó évi április hó 2-ik napján, életének 40-ik évében, Debreczenben hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 25-én délután Debreczenben Gyár-utcza 2198. számu háztól fognak a református egyház szertartása szerint megáldatni és 26-án délután 4 órakor a balkányi családi sirboltban örök nyugalomra tétetni. Debreczen, 1893. április hó 24-én. Aldás és béke emlékezetének!

— **A nőegylet** elnöknője, Veresné Szathmáry Teréz urnő lakása Péterfia utcza 974. szám alatt van, az alelnöknő Berger Henrikné urhölgyé pedig Széchenyi utcza 1771. szám alatt. A nőegylet tegnapi lapunkban közlött felhivását ujjólag ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **A debreczeni kereskedő ifjak** önképző egyletének dalköre május hó 6-án a „Margit“ fürdő disztermében jótékonyczélu dalestélyt rendez a téglási tüzkárosultak javára. — Ezen kisded dalárda ez alkalommal is megakarja mutatni életképességét s törevését a nemes czél iránt, mert tudtunkkal ők az elsők, ki azon szenvedőkön segiteni igyekeznek.

— **Börtönben töltött élet.** Bum János, a debreczeni fogház szökevénye, a kiről csak a minap irtuk meg, hogy 5 évi fegyházat mértek rá ujabban, megint a törvényszék előtt állott Nagyváradon, a hol kézre került. Ez alkalommal négy bünesetben hozott vádhatározatot olvastak fel előtte.

— Bum János, — kérdezte az elnök a lánczra vert rabot — nem felebbez a vádhatározat ellen?

Bum János egyet vont a vállán, azután meglepő stoiczismussal válaszolt:

— Ugyan minek? Nem bánom én, akármit is csinálnak velem. Eltöltöm már ezt a rongyos életet a fegyházban is.

— **A hazai takarékpénztárkötvényei.** A belügyminiszter tegnap érkezett rendeletében értesitette Nagyvárad város törvényhatóságát, hogy az első hazai takarékpénztár által kibocsátott 100, 500, 1000 és 5000 frtos 4%-kal kamatozó kötvények a közigazgatás minden ágában üzleti biztositékul és bánatpénzül elfogadhatók.

— **A debreczeni ev. ref. egyház** tanácstermében f. é. április hó 26-án d. u. ½4 órakor gazdasági ülés tartatik. Tárgy folyó ügyek.

— **Köszönetnyilvánitás.** Mindazon jóbarátok és ismerősök, kik feledhetetlen férjem végtisztességtétele alkalmával jelenlétükkel kifejezett részvét által fájdalmamon enyhiteni kegyesek voltak, fogadják e helyütt is hálás köszönetem nyilvánitását. Özv. Székely Jánosné.

A lovaregylet közgyűlése.

A debr. lovaregylet évi rendes közgyülését április 22-én este 7 órakor tartotta a városház nagy tanács Simonffy Imre polgárm ster elnöklete alatt.

Jelen voltak: Bottka Béla, alelnök, gróf Dégenfeld Imre Horthy István főhadnagy, Jármy Ödön, Harkányi Andor, Graefl Jenő, Bobory György, ezredes, Chernel György, Horthy Zoltán, gróf Szapáry József főhadnagy, gróf Szapáry György, Geist Gáspár, Zoltán Sándor és Engesszer József titkár. A mult évi hitelesitett jegyzőkönyv felolvasása után a folyóügyek tárgyalására tért a közgyülés. Az 1892. évi számadások megvizsgálására a felmentvény a titkárnak megadatott. Az 1893. évi számadások megvizsgálásával megbizattak Márton László és Kiss Sándor.

Debreczen város dijáról jelentette Engesszer József titkár, hogy a 100 db. cs. és kir. arany és az államtól adott 400 db. 10 frcos arany az egylet pénztárába befolyt s a versenyeken kifizettetett.

A debr. gazd. egyesület által rendezendő lódijazásra az egylet ismét megszavazott 5 db. cs. és kir. aranyat.

A lovaregylet uj tagjaiul ifj. gr. Dégenfeld Imre és Horthy István ajánlatára felvétettek Lipthay Béla, dr. Medve Zoltán és gr. Szapári József.

A közgyülés legfőbb tárgyát képezte a Harkányi Andor által megbeszélés tárgyául felvetett azon körülmény, hogy az urlovas sport fejlesztésére, a magyar urlovasok szövetkezete és a Bécsi Reitter Clubb egy dualistikus versenyegyletet létesitenek, melynek székhelye Magyarországon Budapest, Ausztriában Bécs lesz. E szövetkezet be akarja vonni az összes hazai nyilvánosság jellegével biró vidéki versenypályákat. Itt állapitanák meg évről-évre az urlovasok által rendezendő versenyek propositióit.

Manapság már Budapesten nincsenek akadály versenyek; az innen fennmaradt összegeket a vidéki versenypályák segélyezésére forditják, ezzel is elő akarván segiteni az urlovassport fejlődését. Mindazon versenypályák, a melyek ezen szövetkezetbe belépnek először is verseny dotációra számithatnak és urlovasokúl, mint ilyenek csakis ezen szövetkezet tagjai ismertetnek el. Az ezen tárgyban legközelebb várható összejövetelen, melynek helye még nincs megállapitva, a debr. lovaregylet magát Harkányi Andor által képviseltetni elhatározta.

A közgyülésen Engesszer József titkár felemlitette, hogy ha kedvező idő viszonyok között tartatott volna meg a verseny, akkor az egylet pénztára legalább 600 frt bevételi többletet mutathatott volna ki. Az igazgatóság ennek daczára már most jelezte, hogy a deczemberi ülésen az egylet versenydijait továbbra is a rendes 5720 francban fogja megállapitani — Több, az egylet belügyeire vonatkozó tárgy elintézése után, a közgyülés köszönetet mondott az igazgatóságnak és a számvizsgálónak odaadó, buzgó fáradozásaikért.

A közgyülést Simonffy Imre elnök ¾ 10 órakor zárta be.

Törvényszéki csarnok

* **Csathó Ferencz**, a debreczeni táblának kuriai birává kinevezett volt tanácselnöke e napokban költözik Budapestre s a hivatalos eskü letevése után a keresk. és váltótörvényszékhez Kormos Adolf helyére a VI. polgári tanácsba osztatik be.

* **Gyilkossági kisérlet szerelemféltésből.** Daliás szép magyar ember Gerőczi János s jómódu alsó-józsai gazda, valódi paraszt-regénynek vált szomoru hősévé. Az oly sok jó és rossz poetától megénekelt féltékenység döntötte szerencsétlenségbe. Nagyon szerette a feleségét, Nagy Julit, ezt a jól megtermett paraszt menyecskét. Ámde az asszony ingatag, hütlen és csalfa lény, s nem tartja meg holnap, a mit ma igér. — Örök hüséget igért Gerőczinek is Nagy Julis, de hát sokszor onnét támad a veszedelem, a honnét legkevésbbé sejti, várja az ember. Igy járt szegény Gerőczi is, legkedvesebb komjával, Burai Bálinttal a kiről egyszer csak azt hallja és pedig épen a Burai apjától, hogy a komám uram nagyon sokat forgolódik a komámasszony körül, s rendesen akkor, mikor a gazda nincsen otthon. És ha otthon van, hát akként segitenek magukon, hogy mindakettő külön uton és külön időben indul el és mégis egyszerre érkeznek Debreczenbe. Csakhogy ennek is neszét vette Gerőczi uram és 1892. nov. 26-án a kora hajnali órákban a lakásáról azon ürügy alatt távozott el, hogy az erdőre megyen fáért; csakhogy nem oda, hanem a „Nyulas csapszék“-nek tartott a féltékeny férj, és ott lesbe állván, minden egyes, az országuton akár gyalog, akár kocsin menő utast megfigyelt, igy akarván megtudni, vajjon feleségének és Burainak nincs-e találkájok Debreczenben. Nem sokáig kellett várakoznia, mert csakhamar feltünt a láthatáron Burai Bálint kocsija, s rajta ki ült más, mint Gerőczi uram hitvestársa. Egy középkori bősz Othello sem lehetett volna szilajabb e látványra, mint Gerőczi. Gyors lépéssel szökött az árok mellől ki az országutra, s magát a vágtató lovak elé vetve, azok kantárját hatalmas kézzel megragadva, megállitotta a kocsit, s a nála levő ujdonatuj revolverből közvetlen közelről gyors egymásután-ban több lövést intézett Burai Bálintra. Jó szerencse, hogy Burai idejében észrevette a veszedelmet, és szürét fejére kapva a kocsiba vetette magát és igy a máskülönben majdnem biztosnak mondható haláltól csodaszerüen megmenekült, habár Don Jouáni sikereinek jutalmául kényes és érzékeny, de nem valami nemes testrésze is megsebesült. Azóta Gerőczi János bus lakója a debr. kir. tszéki fogháznak, és nem kis türelmetlenséggel várja ügyének tárgyalását,

mely a mint értesültünk május hó 12-ére van kitüzve. A tárgyalás, — melyre ugy a nagy menyecske barát Burai Bálint, valamint a hütlenséggel vádolt Gerőczi Jánosné is be vannak idézve, — felette érdekesnek igérkezik. Mert Gerőczi konokul ragaszkodik azon jogához, hogy a tettének elhatározó indokát képező hütlenséget nejével szemben beigazolja. Éppen ezért magához kérette védőjét Dr. Kardos Samu ügyvéd urat, s ezt felkérte, illetve megbizta azzal, hogy 13-ik életévet meghaladott kis fiát, ifj. Gerőczi Jánost is idéztesse be a tárgyalásra, mert ennek és egy Kiss József nevü cselédember vallomásával akarja beigazolni azt, hogy a Burai és neje közötti viszony, nem pusztán csak komaságon alapult.

Közgazdaság.

* **Lókiválasztás** Mezőhegyesen most van folyamatban a lókiválasztás a bérlők részére. Ez alkalommal Debreczen városa is több apaállatot vásárol a városi ménes számára s ezek kiválasztására a város részéről Mezőhegyesre utaztak, Fadlallah, méntelepi parancsnok, Váczy János, a debr. gazd. egye ület s a városi lótenyésztési bizottság elnöke, Király Gyula, mint a gazdasági ügyek előadója, Rickl Géza, városi bizottsági tag, Axmann Gyula, állatorvos és Király József.

—

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Gyenes és Balog gabona-bizományi czég jelentése.

Budapest, április 24.

Napi jelentés.

Gabonaüzlet.

Buzát ma jól kináltak, a kereslet igen élénkké vált, és a forgalmazott 30,000 mm. 15—20 krral magasabb árakat ért el.

Eladások:

	mm.	suly	ár
Tiszavidéki	200	79.²	8.40
	200	79.—	8.30
	100	79.—	8.30
	300	79.—	8.45
	500	78.⁵	8.40
	200	78.—	8.40
	100	77.—	8.40
	200	77.—	8.25
	100	76.⁵	8.20
	100	76.⁵	8.15
	100	76.—	8.15
Pestvidéki	100	77.⁵	8.25
	100	77.—	8.20
	100	76.—	8.—
	100	75.—	7.97½
Fehérmegyei	3100	78.⁵	8.45
Bácska	1100	76.²	8.15
	500	75.—	8.—
Zenta	3000	74.⁵	8.—
Becse	1150	75.⁷	8.12½
Kalocsa	1800	71.⁶	7.52½
Becskerek	3300	75.—	7.90
	1000	75.—	7.90
	6000	76.—	8.05
Bánátí	100	77.—	7.90
Oráh	1200	77.⁵	7.15
	800	76.—	7.15
	1200	77.—	7.10
	300	73.⁵	6.30

3 havi időre:

Zab	100—6.20
	100—6.10
	200—5.97½
	100—5.90

készpenzfizetés mellett.

Őszi rozs frt 7.40 - 45.

Rozs szilárd, Tengeri, Zab 10 krral magasabb. Arpa szilárd.

Határidőüzlet. Tegnapi magas Amerika, a tovább is tartós aggasztó szárazság igen szilárd helyzetet teremtett ugy, hogy őszibuza frt 8.21—23 ig emelkedett. A helyzet tovább is szilárd maradt, és zárunk:

délí 12 órakor:

		frt
Buza	márcz.—apr.	7.85—7.87
	máj.—jun.	7.88—7.90
	szept.—okt.	8.17—8.19
Tengeri	máj.—jun.	4.76.—4.78
	jul.—aug.	4.95—4.97
Zab	márcz.—apr.	6.05—6.10
Repcze	aug.—szept.	14⁶/₈—14⁷/₈

délután ½ 5 órakor:

		frt
Buza	márcz.—apr.	7.86—7.88
	máj.—jun.	7.90—7.92
	szept.—okt.	8.18—9.30
Tengeri	máj.—jun.	4.78—4.80
	jul.—aug.	4.97—4.99
Zab	márcz.—apr.	6.09—6.10
Repcze	aug.—szept.	14.75—14.85.

Külföld. Berlin kezdet 1¼-el magasabb.

Értéktőzsde: Igen kevés üzlet mellett, az irányzat várakozó határozatlan. Zárlatok:

11 órakor: Osztr. hitel 342 10, Magy. hitel 401.50, Rimamurányi 214.—, Osztr. államv. 306 50, Déli vasut 111.50, délután 4 órakor: Osztr. hitel 343.—, Magy. hitel 402.—, Rimamurányi 214.—, Osztr. államv. 307.—, Déli vasut 112.—.

Időjárás: szép.

—

Tőzsdei árfolyam.

(A debreczeni „közgazdasági bank részvénytársaság" közlése 1893. április 24-én.)

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4% — — —	115.70	116.—
„ vasuti beruházási kötvény 4½%	123.—	124.—
„ koronajáradék 4% — — —	94.90	95.40
„ regále váltsági kötvény 4½%	101.25	102.—
Osztrák aranyjáradék 4% — — —	117.—	117.50
Egységes állam kötvény 4²/₁₀% — —	98.—	98.75
Tisza-szegedi 4%-os nyeremény-sorsjegy	142.50	143.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény — — —	401.25	401.75
Osztrák hitelészvény — — —	342.50	343.70
Magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.	118.25	118.75

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogbank 4%-os sorsjegy	131.75	132.75
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os —	117.—	118.—
Magyar vöröskereszt sorsjegy — —	13.—	13.50
Osztrák „ „ „ — —	20.25	20.75
Olasz „ „ „ — —	14.25	14.75
Bazilika sorsjegy — — — — —	9.30	9.60
Jó-sziv „ — — — — —	3.35	3.65

Pénznemek:

Cs. és kir. arany — — — — —	5.68	5.83
20 márkás arany — — — — —	11.95	11.99
20 frankos arany (Napoleon d'or) —	9.69	9.72
Sovereigns — — — — —	12.20	12.25

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr" eredeti regénye. —

— Irta: **Sz Buday Etel.** —

X. fejezet.

(Folytatás.) 44

— Az igaz, sokszor szoritottalak pénzáldozattételre; de ha most viszont igénybe akarod venni tárczám tartalmát, szivesen rendelkezésedre bocsátom.

Az asszony szemeibe a pénz utáni sovár vágy csillámlott fel, de kevés küzdelemmel legyőzve azt, igy válaszolt:

— Köszönöm jóságod, nem veszem igénybe. Nekem már kevés, tenéked még sok kell, vedd tehát teljes hasznát keresményednek.

— A hogy tetszik Fáni, és az elcsudálkozás kinyomata tükröződött aczél kék szemeiben, mely mint a hullámzó tenger, egyre szinét változtatá, te tehát még a pénzt sem szereted, biz isten, különösen átváltoztál! Egyszer csak azt hallom, hogy szerzetesnőnek mentél, hogy vezekelj büneidért.

— Hadd az éretlen tréfát Marczel, nem illik a mostan együtt töltött perczekhez, mely lehet hogy az utolsó, Istennél a jövő.

— Már látom, mind jobban közelitesz a megtéréshez, most meg már érzelgős is vagy — Vigyen el engem az ördög, ha többé rád ösmerek.

— Jól van Marczel, több időt nálad nem tölthetek, az est előre haladt, s én feltünés nélkül továbbra a háztól ki nem maradhatok, tehát mennem kell. Ég veled testvér. Kérlek, igyekezz ugy élni, hogy ne legyen okod utolsó óráidban életedet megbánni.

— Köszönöm kegyes oktatásod, majd igyekszem használt venni Fánikám.

— Örökösen gunyolódsz, de ugyan hogyis tudnál te másként beszélni.

— Nem is lettem én barát, hogy kámzsámba nevetve szenteskedjem. Hanem félre a perlekedéssel Fáni! váljunk egymástól tisztességesen. Na Isten véled testvér! Ha nagyon jól folyik sorsod, gondolj reám, én majd irni fogok s viszont elvárom soraid

— Isten véled Marczel.

E rövid bucsu után kezet szoritottak s minden megindulás nélkül elváltak a testvérek, kik oly önzők voltak, hogy még egymást sem tudták szeretni.

Marczel a lépcső első fokáig kisérte Fánit, ki gyorsan haladt lefele, ugy ki a szállodából. üzetve különösnél különösebb gondolatok által.

A házba észrevétlen bejuthatott és ugy vette észre, hogy senkinek sem tünt fel hosszas kimaradása, igy ez oldalról megnyugodott, de kevésbé annak tudatában, hogy veszélyes fondorkodó fivére, még egy ideig közelében fog időzni, kitől nehéz lesz az óvakodás, nehogy bepillanthasson titkos tervébe, mert gonosz önzésből még képes lenne czélja kivitelében meggátolni, csak hogy saját czélja keresztül vitelére hatalmába kerithesse őt.

Azon este nehezen birta kedé yét annyira rendbe szedni, hogy az estelinél megjelenve, némileg is megnyugodtnak látszassék.

XI. Fejezet

Az iroda ajtaja, hol Flemming nagy lelki nyugalommal irt, hirtelen feltárult s a besugárzó napfényben, egy magas, testes, már nem fiatal nő jelent meg, hevesen igy köszöntve Flemminget

— Jó napot sógor!

— Isten hozott Teréz, minek köszönhetem e ritka szerencsét, hogy felkeresel.

— Már ezt nem tudom, hogy valóban szerencse-e rád nézve idejöttem? Mert én olyan tettedért akarlak kérdőre vonni, a mi az én tetszésemmel nem egyezik. — Flemming csodálkozóan tekintett Terézre, ki hevülten folytatá: — ma tudtam meg szegény Heléntől, hogy testvérüktől megakarod őt fosztani és intézetbe adod őket. Már milyen gondolat ez — te, házadtól kiadod gyermekeidet, holott nevelőt, nevelőnőt van módodban mellettök tartani, ha azt nem akarod, hogy mint bejáró tanuló járjon az intézetben. Ezt magam sem szeretem, egy serdülő leánykának nem is való magában barangolni az utczákon, de hogy e gyermeket évekre bedugd egy büzhödt intézet falai közzé és Helént a családiatlan, rideg életre kárhoztasd, megfosztva öt egyetlen vigaszától, jó kis testvérkéjétől — de már ezt szó nélkül el nem türhetem édes János sógor, ez több, mint a mennyit az én szivem el bir viselni . . . és . . .

(Folyt. köv)

Legujabb.

(Délutáni posta.)

April. 25.

A király Giersnél.

Ő Felsége a Bécsben időző Giers orosz külügyminisztert tegnap d. u. meglátogatta. Giers nem tisztelgett királyunknál s igy a látogatás nevezetes békedemonstrációt jelent.

A közös költségvetés.

Az 1893-ik évi közös költségvetés öt **millió forint** több szükségletet mutat ki.

A katholikusa autonomia a primás ellen.

A pozsonyi katolikus autonomia egyhangulag visszautasitotta Vaszary Kolos herczegprimásnak az a megsemmisitő határozatát, melyben a primás illetéktelennek nyilvánitottta az autonomiát az egyházpolitikával való foglalkozásra. A dolog nagy szenzációt keltett.

Apró-cseprő.

* **Felháborodás.** A háziasszony haragszik.

— Lám, szól, — ezek a koldusok! Epen most lustálkodnak és nem jönnek el, mikor annyi ételmaradékunk van!

—

* **Elhibázott taktika:** „Völgyi ur, ön nekem a minap azt mondta, hogy Nyáriéknál azzal bizelegte be magát, hogy azt mondta a mamának, nem birja öt megkülönböztetni a leányától Ez svindli!“

— „Már, hogy volna ez svindli?“

— „En ugyanezt mondtam a leánynak és azóta szóba sem áll velem.“

—

* **A kis özvegy.** Egy özvegy, kinek az volt a legfőbb vágya, hogy mielőbb megvigasztalódjék, elmés eszközt talált arra, hogy óhajtását szélesebb körnek tudtára adja. Elhalt férje sirkövére ugyanis a következő feliratot vésette:

„Itt nyugszik B . . . János, ki 62 éves korában halt meg. Fiatal és szeretetreméltó özvegyet hagy maga után, ki iránt, tekintve a köztük fennállott, nagy korkülönbséget, egy második atya szerepét játszotta.“

*

Nem hallok felőled
Egy szót, csak egy hangot,
Elölő tusában
Huzom át a napot.

Oh! bár csak azt tudnám,
Melyik táj rejteget,
Hogy arra fordulva
Sirnám ki lelkemet!

Mátray L.

*

Ha egy-egy nagy mü szerzője nem birná a jutalmat öntudatában, a világ köszönete sohsem buzditana nagy vállalkozásokra.

Wéber Gy.

—

Erdemeink szerzik meg a becsületes emberek elösmerését, szerencsénk azonban a tömegét.

Larochefucauld.

—

Jó példákat követni helyes dolog; ámde csak az önmagunk alkotta esmény önthet cselekedeteinkbe élő erőt.

*

* **A szépség arányai.** Chicagóból egy komité, mely a „szépség jury“-je czimet vette föl, azon müködik, hogy a női szép alkat arányairól számszerü adatokat nyerhessen, a millói Vénus szobrának arányait véve mintául. A ki adatokta akar szolgáltatni, méréseket tesz önmagán s aztán elküldi Chicagóba az eredményt czentiméterekben, vagy hüvelyekben kifejezve. San-Franciscóból egyik például ezeket adja tudtára a komitének: „Hatvanhat és félhüvelyk a magasságom, a mi nyolczszor annyi mint arczomhossza. Ez a milói Vénus ismert aránya Derekam huszonhét hüvelyk és mellem mértéke tökéletesen egyenlő csipőimével — azaz harminczhárom hüvelyk. Epen tizennégy hüvelykkel vagyok hosszabb deréktől talpamig, mint deréktől fejem bubjáig s igy biztos vagyok abban, hogy méretek tekintetébe megfelelek a követelményeknek. — San-Diegóból irja egy másik „Magasság; öt láb hat hüvelyk; derékbőség; huszonhat hüvelyk; a csipőké ugyanannyi; nyakbőség: tizenhárom és fél hüvelyk; a vál szélessége: tizenhét hüvelyk; csipő szélessége: tizenhét hüvelyk. A fej bubjától derékig: huszonnégy hüvelyk; deréktől a talpig: negyen két hüvelyk E méretek olyan teljesek és pontosak, a mint csak azokat kis öcsém segélyével eszközölni képes voltam. Megjegyzem, hogy soha sem hordtam vállfüzőt.“ A győztes az, a ki leginkább megfelel arányaival a milói Vénus szobrának.

Meghaltak.

Április 16-tól April 22-ig.

I. Kossuth-Varga utczai városrészen: Nagy Erzsébet 17 é. ref. tüdőgümőkór, Takács Juliánna 1 h. ref. veleszül. gyeng. Orlich Agostné 73 é. kath. aggkór, Katay Gizella 3 é. kath. tüdőgümőkór, Beke Károly 71 é. ref. gutaütés, Bodó János 1 é. ref. hörghurut, Balogh Szeréna 4 é. izr. agylob, özv. Mészáros István 78 é. ref. aggkór, özv. Vértessy István 78 é. ref. szervi szivbaj, Zagyva István 3 h. ref. tüdőhurut, Király Zsuzsa 72 é. ref. aggkór, Som Kálmán 1 h. ref. veleszül. gyeng. Gombos Mihály 2 é. ref. gyermek-aszály, Sonyák Juliánna 6 é. ref. roncsoló toroklob, özv. Kiss Ferencz 84 é. ref. aggkór.

II. Piacz-hatvanutczai városrészen: Miskolczi András és Nagy Zsófi leánya ref. halvaszül. Frankel Tródor 21 é. izr tüdőgümőkór, Juhász Mari 21 é. ref. tüdővész, Bodnár Róza 3½ é. ref. görcsök, Tóth Lajos 4 é. ref. görcsök, Madaras Eszter 11 h. ref. bélhurut, Seres Juliánna, 28 é. ref. tüdővész, Tóth Gábor 6 h. ref. tüdolob.

III. Pia-Csapó-utczai városrészen: Özv. Csiky Sándor 75 é. ref. aggkór, Kmeti Mária 1 é. ref. gennyedő seb, Szücs Jánosné 78 é. ref. aggkór, özv. Méhész Mihályné 75 é. ref. aggkór, özv. Osváth Imréné 73 é. ref. aggkór, özv. Madas Sándor 73 é. ref. aggkór, Lukács László 4 é. ref agylob, özv. Figura Istvánné 59 é. ref. tüdőgümőkór, Fodor Ferenczné 57 é. ref. agyszélhüdés.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Gróf Dégenfeld Imre Nyiregyháza, Harkányi Andor birtokos Budapest, Geiszt Gáspár birtokos Budapest, Hertelendy József birtokos L.-Tomaj, Gr. Starhemberg h. főhadnagy Bécs, Báró Orczy J. birtokos Budapest, Báró Fejérváry Imre Budapest, Keresztessy József Nyiregyháza, Gr. Szapáry J. főhadnagy Kecskemét, Gr Batthyányi Gábor főhadnagy Kecskemét, Ujfalusy főispán és családja Szatmár, Csávossy hadnagy Kikinda, Gr. Teleky József birtokos Kolozsvár, Rohonczy Zs. Budapest, Horthy főhadnagy és birtokos Kenderes, Chernel György birtokos Budapest.

Angol királynő szálloda. Horváth István gazdálkodó B. Ujváros, Szalánczy Ferencz földbirtokos Nyir-Szabolcs, Zoltán Sándor földbirtokos Demecser, Kauczly József földbirtokos Margita, Dr. Breszler Pál Balmaz-Ujváros, Deutsch Manó kereskedő Budapest, Frankl Károly kereskedő Bécs. Braumfried Lajos kereskedő Braszintcz, Balázs Lajos Bupadest, Max Vogel kereskedő Budapest, Eliás Mór kereskedő Budapest, J. Meszticz kereskedő Bécs, Macher József kereskedő Budapest, J. Mérey kereskedő Budaaest.

Frohner szálloda. Jackel József utazó Rashenau, Rózsa Márton utazó Budapest, Ho-váth Lajos gyáros Budapest, Weisz Jakab utazó Budapest, Gutfreund Ignátz utazó Budapest, Rozenberger Sándor Kis-Márton, Dróth Zsigmond utazó Budapest, Osztereicher Mór utazó Budapest, Rosenfeld Jakab utazó Bécs, Herczfeld utazó Budapost, Beck Sámuel kőbányászat Erdőbénye, Lengyel Józsefné Pécs, Stern Zsigmond N.-Károly, Weisz Károly bizományos Budapest.

Szerkesztői posta.

Vértesi Gyulának, Budapest. Czimzett távol volt, de a kivánság igy is teljesült.

Gróf Vay Dánielnek, helyben. Távol ét után ma intézkedtünk.

K. J. A verset mellőzzük, próza jobban sikerül, ezt kérünk.

Condemnata. Közöljük; kérjük máskor is.

K. L. helyben. Zugott a szél . . .) Csinos, közölni fogjuk.

„Egy rövid dal története.“ Közöljük, hisz a mi késő, nem mulik.

S. H., helyben. „A folyam titka“ iskolai keretben mozog, mellőzzük.

Sz. A. helyben. („Egy ibolyához.“) Köszönettel mellőztük.

J K. J. Bécs. A Halewy forditást, a Cardinal család genialis ösmertetőjének müvét rég közöltük volna, de kissé simitani kell rajta. Üdv!

L. J, urnak, helyben. „Margit és Aladár“ közelebb sorra kerül.

O. Gy. helyben. A kis vers dolgában valamely délután 2—3 óra köz szivesen látnók.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Debreczeni Városi szinház.

II. Idénybérlet 159. szám Vill. Kis bérlet 19. sz

Páratlan Páratlan.

Ma Kedden 1893. április hó 25-én:

Nagyapó

és a kicsapott diák.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő:
Vértesi Arnold.

Egri sör!

Az egri bor versenytársa!

Az első egri serfőződe

régi, kipróbált kezelősége elhatározta, hogy

sör-gyártmányait,

amelyek nemcsak kiállják, hanem még felül is mulják minőségben az ugynevezett „Korona,“ „Király“ és minden másféle söröket,

8 krért poharanként

bocsátja a n. é. fogyasztó közönség rendelkezésére.

Továbbá hordókban, hektoliterenként, vagy üvegekben is elárusittatik.

Főképviselő Debreczenben:

Lovász Dániel

vendéglős.

A tavaszi idényre

nagy választékban

érkeztek raktárra

DIVATOS NŐI RUHASZÖVETEK

fekete divatkelmék,

szines selymek.

Zephirek, batiste,

atlas satin,

mosó-voile-ok,

gyermek felöltők, ruhácskák,

NAPERNYŐK,

BRASSÓI POSZTÓK,

melyeket **igen olcsón** árusitanak el.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsatér.

Mintákat kivánatra ingyen és bérmentv küldünk.

Arany-érem Pécs 1888.

Elismerő okmány TEMESVAR 1892.

Fel zázad óta kitünőnek elismerve

Dr. Sihulszki-féle

Arczkenöcs és mosdóviz.

Ezen készitmények ajánló levelét, azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhirök és bámulatos hatásuk képezi. Legbámulatosabb sikerrel használtatnak bibircs, szeplő és májfoltok, forróság vagy fagy által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztátalansága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr. egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóviz 1 frt. egy kis üveg 50 kr.

Joliessante-Puder

(fehér, rózsa vagy sárgás.)

Kiváló finomsága miatt legjobban ajánlható; az arczbőrnek kellemes szint ad és láthatatlanul tapad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 krajczár.

Joliessante-Fogpor

legegészségesebb fogpor a fogak tisztitására odvosodásuk és büzödés megóvására kitünő, a foghusra jótékonyabb hatásu. Egy doboz ára 50 krajczár.

Joliessante-Créme

bőrfinomitó és szépitő szer.

Kitünő hatásu a bőr finomitása, a szépsége előmozditására, pattanások, kiütések elüzésére. Egy üveg ára 1 frt 50 kr

Haj-Restorer

biztos szer a megőszült haj eredeti természetes szinének visszaállitására. Egy üveg ára 1 frt. Kapható Molnár L. pót gyógyszerésznél, mint készitőnél Kassán.

DEBRECZENBEN Dr. ROTHSCHEK V. EMIL gyógytárában.

Lakás berendezésekhez

szőnyeg, függöny,

butorszövet

ágy és asztalteritőkből

nagy szállitmány

érkezett, melyeket ismételt

árleszállitás

folytán

rendkivül olcsó ron

ajánlunk.

Kunz József és Társa

DEBRECZEN, kistemplom bazár.

Öreg és fiatal uraknak

legjobb pótlék a copaiva kupok, Santal-gyöngyök és minden más gyógyszerek főtörzsorvos dr, Müller

befecskendezései s pirulái

orvosi előirás szerint készitve és orvosok által mint legjobb sikerü és kipróbált szernek ajánlva minden (katarrhus, kifolyás) gonorrhoe, kitünő és gyors eredményuyel. Idült bajoknál és annak következményeinél is. **Hatás gyakran már nehány nap alatt.** Ara I. sz. ujon keletkezett bajokhoz 1 frt. 60 kr. Pontos orvosi utasitással a II. sz. ára idült bajokhoz 2 frt 50 kr. postán 25 krral több csomagolásért. Egyedüli főraktár és készitési raktár: **St. Georgs-Apotheke, Wien, V. Wimmergasse Nr. 33,** hova a levélbeli megrendelések is intézendők.

IV.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fènymáz

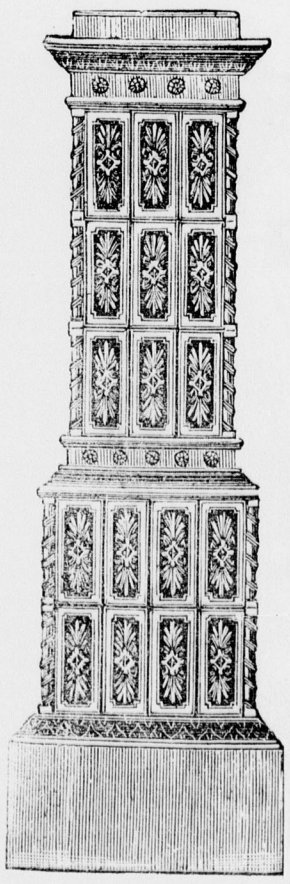
(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára. 1 nagy palaczk ára 1·35, 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

legjobb és legegyszerübb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

Szent-Királyi Tivadarnál.

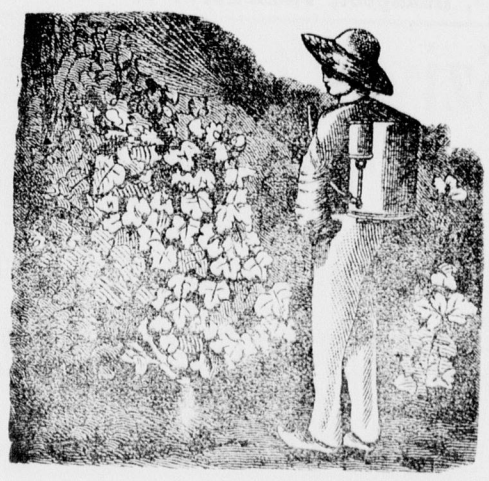
VASBUTOROK

ÉS

PORCZELLÁNKÁLYHÁK

legnagyobb raktára és legolcsóbb beszerzési helye

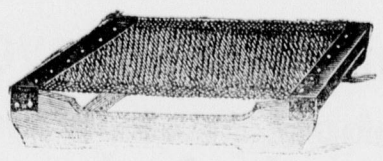
Piacz- és Hatvan-utcza sarkán.

Peronospora fecskendők

legjobb rendszerekben.

Minden **vasszerkmára** vágó áruk legjobb minőségben.

TÓTH GYULA vasnagykereskedő

Városház-sarkán.

Kiadó tanyaföld.

Szilágymegyében, **Kraszna-Mihályfalván,** a községhez 2 kilométer távolságra, egy tagban **367 hold**

buza-termő föld

bérlő lakás, gazdasági épületek és 65 hold ugarba vetett buza-vetés **f. évi október hó 1től**

több évre kiadandó.

Komoly bérlők kéretnek tulajdonossal értekezni. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Nyereménytulajdonosok kerestetnek.

Gazdátlan 20 millió frt

heverédig még fel nem vett sorsjegy fő- és melléknyereményekben. A **Telegraph** sorsolási lap szerkesztősége vállalkozott arra hogy az **illető mit sem sejtő** tényleges birtokosokat **felkutasáa** és őket a nyeremények **birtokos ává tegye.** A sorsjegy birtokosok kéretnek, hogy sorsjegyeik minőségét, sorozatait és számait a „Telegraph“ szerkesztőségével **saját érdekükben is** levélileg közölni szíveskedjenek, hogy az illető nyereménytulajdonosokat ily módon felfedezhesse. Előfizetési ár a „Telegraph“ czimü hatodik évfolyamban megjelenő hiteles sorsolási lapra

egész évre

csak 1 forint.

Előfizetőinek még egy nagyszerü előnyt is nyujt, t. i. évenkint

20 drb

Jósziv-sorsjegyet

sorsol ki előfizetői között,

mely sorsjegyek negyedévenként sorsoltatnak ki és **20.000, 30.000, 40.000** koronás főnyereményekre játszanak és egy nyereménynyel okvetlenül kisorsoltatnak. Oly sorsjegybirtokosoktól, kik a lapra elő nem fizetnek, 10 kr. válasz-bélyeg kéretik. A Junius 1-ig előfizetők résztvesznek már az **5 darab Jósziv-sorsjegy kisorsolásában és szétosztásában A „Telegraph“** sorsolási közlöny kiadóhivatala, **Budapest, Váczi-körut 43.**

Szives tudomásul!

A lakás változtatások alkalmából ajánljuk nagy választékú raktárunkat

Szőnyegekben,

Függönyökben,

Buforszövetekben,

Ágy és asztal teritőkben,

melyeket jutányos,

szabott árakon árusitunk el.

Szabó Lajos Fiai

Debreczen, Rózsatér.

EGYEDÜLI FÜRDO,

mely biztosan

gyógyitja az csontszut, a összezsugorodott tagokat,

minden nemét a köszvényes, csuzos bántalmaknak, bármiféle bőrbajokat; továbbá görvély, **sápkór, máj, lép, vese, és belő daganatok** s egyébb **női bajokra** legkitünőbb hatásu a jól berendezett

KONYÁRI SÓSTÓ FÜRDŐ

Megnyitás április 30-án

Jó magyar konyha, tisztán kezelt borok, olcsó árszámitásban.

Pontos **kiszolgálatról legjobban** gondoskodom.

Izraelita vendégeim kényelmére gondoskodtam megbizható jó konyháju

kóser vendéglőről

melyben szintén a legtisztábban kezelt kóser borok lesznek kaphatók.

A t. fürdőközönség szórakozására az idényre (a mi eddig nem volt) JÓNÁS MISKA kitünő zenekarát állandóan szerződtettem, valamint gondoskodtam, hogy kitünő tekeasztal és zongora valamint hirlapok tartása által egy modern berendezésü fürdőnek minden tekintetben megfelelhessek. A fürdőnek 70 kényelmes berendezett szobája van, melyek jutányos árban, akár ágynemüvel, akár a nélkül állanak a közönség rendelkezésére.

Fürdőorvos: Dr. ENGEL IGNACZ t. megyei orvos ur, a ki a betegeket villany és massage gyógykezelésben is részesiti.

Bővebb felvilágositással készségesen szolgál Tisztelettel

D. NAGY ISTVÁN bérlő.

GYENES LAJOS

Női-divat raktára

Debreczen, **Főtér,** **városház-épület.**

Nagy választék:
női ruhaszövet
és diszekben.
Ruhákra seyem Foular
Toile és Satin,
Szerbvászon, ajour és egyébb divatárukban.
Nagy raktár:
Napernyőkben.

Női, férfi és gyermek harisnyák
Jó szabásu füzők.

Szintartó Hauschild kötő-pamut
és himző-selymek.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t nyomása. 1893